

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babes-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Szociológia és Szociális Munka Kar
1.3 Intézet	Magyar Szociológia és Szociális Munka Intézet
1.4 Szakterület	Szociális Munka
1.5 Képzési szint	alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Szociális Munkás

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	A szociális munka módszertana: egyénekkal és családokkal való szociális munka						
A tantárgy kódja	ALM 2301						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. MÜLLER-FABIAN ANDREA, docens						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve							
2.4 Tanulmányi év	II	2.5 Félév	I.	2.6. Értékelés módja	vizsga	2.7 Tantárgy típusa	kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					22
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					14
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					22
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					5
Vizsgák					4
Más tevékenységek:					2
3.7 Egyéni munka össz-óraszama			69		
3.8 A félév össz-óraszama			125		
3.9 Kreditszám			5		

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	• -
4.2 Kompetenciabeli	• -

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> A diákok kikapcsolt mobiltelefonnal vegyenek részt az előadásokon és a szemináriumokon-laborokon. Nem megengedett a diákok késése az előadásokról és szemináriumokról. Az előadások 50%-án való részvétel.
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> A szemináriumi-labor projekt-házi feladatok leadási határidejét az előadó tanár a diákokkal közösen határozza meg. Ezek későbbi leadása nem megengedett csak kivételes/objektív okok miatt. A határidő

	átlépése pontlevonást von maga után, ezt az előadótanár a félév elején tudatja a diákokkal. A laborok 70%-án való részvétel.
--	--

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

<p>Szakmai kompetenciák</p>	<p>C1. A családokkal való szociális munka megtervezése, kivitelezése és a munkafolyamat elemzése (Fogalmak tisztázása, fontosabb elméletek ismertetése, a specifikus diagnosztikai és beavatkozási módszerek feltérképezése; a létező szociális szolgáltatások és programok elemzése; az esetleges társadalmi rizikófaktorok felismerése és elemzése a családokkal való szociális munka szempontjából).</p> <p>C2. Vulnerábilis családok esetében alkalmazható szociális munkára épülő szakmai projektek kidolgozása, megvalósítása és értékelése.</p> <p>C5. Szakmai tanácsadás és egyéb specifikus beavatkozási módszerek alkalmazása családok esetén, a szociális munka értékeinek és irányelveinek a figyelembe vételével. (A szakma deontológiai kódexében összefoglalt értékeknek és irányelveknek megfelelő beavatkozás megtervezése és kivitelezése. Azon helyzetek felismerése, melyek specifikus beavatkozást igényelnek.)</p> <p>C6. Megfelelő kommunikációs és szakmai kapcsolat kiépítése a kliensekkel (családokkal) és egyéb érdekelt társadalmi intézményekkel</p>
<p>Transzverzális kompetenciák</p>	<p>CT1 Szakszerű, hatékony, pontos és felelősségteljes munkavégzés, a szakmai etikai normák betartásával</p> <p>CT3 A személyes hatékonyság fejlesztésének felismerése a reális önértékelés tükrében. Információs források és kommunikációs erőforrások, valamint IT támogatott továbbképzési eszközök hatékony használata (internetes források, sajátos softverek, online előadások) románul és idegen nyelven</p>

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

<p>7.1 A tantárgy általános célkitűzése</p>	<p>Az előadás célja: olyan szemlélet kialakítása, amely integrálja a család pszichológiai működésének megértését a szociokulturális szemlélettel. Felkészíti a hallgatókat arra, hogy beavatkozásuk hatékonyságát fokozhassák azzal, hogy a családok aktuális működését sikerül gyorsan átlátniuk. A hallgatóknak speciális ismereteket és készségeket kell elsajátítaniuk ahhoz, hogy a segítő helyzetben a család nagyon bonyolultan összefonódó, kölcsönhatásban lévő kognitív, emocionális és viselkedésbeli működését valóban átlássák. Megértésükhöz az általános törvényszerűségek ismeretén túl az egyéni eltérések széles skáláján is el kell igazodnia a szakembernek. E tárgy célkitűzése</p>
---	--

	mindezek fontosságának meggyőző közvetítése.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • A családdal kapcsolatos fontosabb elméletek ismertetése. • Az egyénekkal és családokkal kapcsolatos, a szociális munka szemléletének megfelelően alkalmazott beavatkozási módszerek ismertetése. • Az elméleti tudás kamatoztatása konkrét esetek elemzése során.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A CSALÁDOKKAL VALÓ SZOCIÁLIS MUNKA TERÜLETE	előadás	1 előadás
2. CSALÁDI STRUKTÚRÁK - Nukleáris családok - Családi kapcsolatok feltérképezése – <i>genogram, ecomap, egyéb vizuális technikák</i> - Családi hiedelmek Irányadó szempontok a családokkal való szociális munkában	előadás	1 előadás
3. CSALÁDI RENDSZEREK - A család, mint rendszer A családi működés felmérésének kritériumai	előadás	1 előadás
4. A CSALÁD FEJLŐDÉSI SZAKASZAI - Családi életciklusok - Élethelyzetek, melyek befolyással vannak a családi életciklusokra	előadás	1 előadás
5. A CSALÁDOKKAL VALÓ SZOCIÁLIS MUNKA GYAKORLATI ASPEKTUSAI - A találkozások megtervezése: <i>Az első találkozás, Utazási idő helyes felmérése, Alkalmazkodás a család igényeihez</i> - Az anyagok előkészítése - Ruházat - Gyerekek bevonása a közös munkába - A zavaró tényezők, helyzetek „kezelése” - Telefonos utókövetés - Biztonsági intézkedések - Az első találkozás: a kliens igényeinek felmérése - Kapcsolatépítés a klienssel - A családokkal való szoc. munka felé közelítés - A titoktartás biztosítása	előadás	1 előadás
6. KEZDETEK - Elkötelezettség és feltárás - Alapvető interjúvezetési készségek - A hatékony interjú irányelvei - A hatékony kommunikáció irányelvei - A szociális munkás alapvető tulajdonságai - Empátia, Melegség, Őszinteség, - Családokkal való szociális munkában elkerülendő diszfunkcionális viselkedésmódok	előadás	1 előadás
7. FELMÉRÉS - Milyen jellegű információkra van szükségünk - Felmérési módszerek	előadás	1 előadás

<ul style="list-style-type: none"> - Felmérési eszközök - A családokkal való interjú során használt technikák 		
<p>8. BEAVATKOZÁS</p> <ul style="list-style-type: none"> - A hatékony beavatkozás irányelvei - Beavatkozási technikák - Ökológiai beavatkozások - Krízis intervenció - Rendszerszerű beavatkozás - A probléma-megoldási készségek megtanítása - A problémamegoldás szakaszai - A kommunikációs készségek megtanítása - A cirkuláris okság elmagyarázása - Nem megfelelő elkötelezettséggel rendelkező, „összemosódott” családokkal való munka - Határok megállapítása - A diszfunkciós családi szövetségekkel való munka - A családi szabályokkal való munka - Nemekre érzékeny beavatkozás - Problémamegoldás nemekre-érzékeny beavatkozás által 	előadás	1 előadás
<p>9. A VISELKEDÉS SZINTJÉN TÖRTÉNŐ VÁLTOZÁSOK ELÉRÉSE</p> <ul style="list-style-type: none"> - A viselkedésre való összpontosítás előnyei - A viselkedés szintjén történő beavatkozás alapelvei - Beavatkozási technikák tanítása - A szülőknek való segítségnyújtás a szabályok megfogalmazásában - További technikák: <i>Eloltás, Időtűllépés, Szerepjátékok, Önkontroll training, Asszertivitási tréning, Szülői tréning, Előre nem látott eseményekkel való megküzdés, Relaxációs technikák, Házi feladatok adása, Ötletek viselkedésmódosulás elérésére</i> 	előadás	1 előadás
<p>10. BEFEJEZÉS</p> <ul style="list-style-type: none"> - A befejezés megtervezése - Lehetséges reakciók a kliens részéről - A befejezés lépései - A befejezés időüteme - Mikor és hogyan irányítsuk más szakemberhez klienseinket - Az közös munka eredményeinek értékelése 	előadás	1 előadás
<p>11. NEMI SZEREPEK</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tradicionális családokkal való szociális munka versus nemi szerepekre érzékeny szociális munka - Szociális értékek, melyek fenntartják a családi problémákat: <i>Családi titoktartás, Családi stabilitás, Házastársi és szülői jogok</i> - Család kapcsolatokban fellelhető erőegyenlőtlenségek - Szocializáció és nemi szerepek - Munkamegosztás a családon belül 	előadás	1 előadás
<p>12. KULTURÁLIS KÜLÖNBSÉGEK</p>	előadás	1 előadás

13. GYEREKEKKEL VALÓ MUNKA - Elhanyagolás és bántalmazás - Gyerekek szexuális kihasználása - Tinédzszerkori öngyilkosság - Viselkedészavarok és szülő-gyerek konfliktusok	előadás	1 előadás
14. SPECIÁLIS HELYZETEK A CSALÁDOKKAL VALÓ SZOCIÁLIS MUNKÁBAN - Bántalmazó kapcsolatok, családon belüli erőszak - Függőségek - Dolgozni olyan kliensekkel, akik nem saját akaratukból kerestek fel	előadás	1 előadás

Kötelező könyvészet:

- Barnes Gill Gorell, Családterápia és gondozás. Animula, Budapest, 1991 (Bibl. Sociologie-Asistență Socială)
- Bell Margaret, The practitioner's guide to working with families and Kate Wilson. Houndmills ; Basingstoke ; Hampshire, 2003. (Bibl. Sociologie-Asistență Socială)
- Collins, D., Jordan, C., Coleman, H., An Introduction to Family Social Work, F.E. Peacock Publishers, Inc., Itasca, Illinois, 1999 (Bibl. Sociologie-Asistență Socială)
- Dolan, P. (2006): Family support as reflective practice. London; Philadelphia: Jessica Kingsley Publishers, (Bibl. Sociologie-Asistență Socială)
- Iluț Petru, Familia cunoaștere și asistență, 101-135 old, Argonaut, Cluj-Napoca, 1995 (Bibl. Sociologie-Asistență Socială)
- KOLTAI Mária, Család - pszichiátria - terápia. Budapest : Medicina, 2003. (Bibl. Pedagogie)
- Komlósi Piroska, Családterápiák, In. A pszichoterápia tankönyve, Szőnyi, G., Füredi, J. (szerk), Medicina kiadó, 354-375, Budapest, 2000 (Bibl. Sociologie-Asistență Socială)
- Müller-Fabian, A. (2015) A családokkal való szociális munka elméleti és gyakorlati vonatkozásai. ACCENT, Cluj, BCU
- Neamtu, N., Fabian, A.: Metode si tehnici de asistenta sociala a familiei. Ed. Word System, Cluj-Napoca, 2001 (Bibl. Sociologie-Asistență Socială)
- Pasat Carmen, Diaconescu Elena, Influența alcoolismului părinților asupra educației copiilor în mediul rural. Iași : Pim, 2007. (BCU)
- Pennell, J. (2005): Widening the circle: the practice and evolution of family group conferencing with children, youths, and their families. Washington, D.C: NASW Press (Bibl. Sociologie-Asistență Socială)

Ajánlott könyvészet:

- Barnes, G.G. (1991): Családterápia és gondozás. Animula, Budapest
- Beutler, L., Machado, P., & Allstetter Neufelt, A. (1994): Therapist variables. In. Bergin, A., & Garfield, S. (eds), Handbook of psychotherapy and behavior change. (4th ed.), 229-269 old, Wiley, Toronto
- Bognár, G., Telkes, J. (1986): A válás lélektana. KJK, Budapest
- Collins, D. (1989): Child care workers and family therapists: Getting connected. Journal of

Child and Youth Care. 4 (3), 23-31

- Collins, D., Jordan, C., Coleman, H. (2010): An Introduction to Family Social Work, Brooks/Cole, Cengage Learning
- Entin, A. (1981): The use of photographs and family albums in family therapy. In: Gurman, A. (ed.). Questions and answers in the practice of family therapy. Brunnel/Mazel, New York
- Epstein, N., Bishop, D., & Levin, S. (1978): The McMaster model of family functioning. Journal of Marriage and Family Counseling, 4, 19-31
- Federspiel, K., Karger, I.L. (1998): A lélek egészségkönyve, Kossuth Kiadó, Budapest
- Gabor, P., & Collins, D. (1985-86): Family work in child care. Journal of Child Care, 2 (5), 15-27 old.
- Geismar, L., & Ayres, B. (1959): A method for evaluating the social functioning of families under treatment. Social Work, 4 (1), 102-108
- Goldenberg, I., & Goldenberg, H. (1996): Family therapy: An overview. (4th ed.), CA: Brooks/Cole, Pacific Grove
- Hézszer, G. (1996): Miért? Kálvin János, Budapest
- Holman, A. (1983): Family assessment: Tools for understanding and intervention. CA: Sage Publications, Newbury Park
- Iluț P. (1995), Familia cunoaștere și asistență, 101-135 old, Argonaut, Cluj-Napoca
- Kaslow, F.W. (1973): Family therapy: Viewpoints and perspectives. In. Clinical Social Work Journal, 1, 196-207
- Krista Federspiel, Ingeborg Lackinger Karger (1998): A lélek egészségkönyve, Kossuth Kiadó, Budapest
- Komlósi, P. (2004): A család működésének szintjei. In. Családterápiás képzés. kiadatlan kézirat
- Komlósi Piroska (2000): Családterápiák, In. A pszichoterápia tankönyve, Szőnyi, G., Füredi, J. (szerk), Medicina kiadó, 354-375, Budapest
- Komlósi, P. (1999): A család támogató és károsító hatásai a családtagok lelki Egészségére. In. Berényi, A., Családgondozás és iskola. Kossuth, Debrecen
- Ledbetter Hancock, B., & Pelton, L. (1989): Home visits: History and functions. In. Social Casework, 70 (1), 21
- Maslow, A. (1967): Toward a psychology of being. Van Nostrand Reinhold, New York
- Minuchin S, (1974), Families and Family Therapy, Harvard University Press
- Neamtu, N., Fabian, A. (2001): Metode si tehnici de asistenta sociala a familieii. Ed. Word System, Cluj-Napoca
- Nemes Márta (1995): A családról, mint nevelő rendszerről, Kiadó: A Családi Nevelésért Alapítvány, Budapest
- Nemes Márta (1999): A sikeres családi élet titkai, Kiadó: A Családi Nevelésért Alapítvány, Budapest
- Novák, É. (2009): A családról mindenkinek. JatePressz, Szeged
- Richmond, M. (1917): Social diagnosis. Russel Sage Foundation, New York
- Salameh, G. (2016), The relationship between attitude patterns in social family support and outcomes of elderly patients suffering from heart failure. Cluj-Napoca : [s.n.], (Bibl. Sociologie-Asistență Socială)
- Satir, V. (1999): A család együttélésének művészete, Coincidencia Kft, Budapest
- Satir, V., & Baldwin, M. (1983): Satir step by step: A guide to creating change in families. CA: Science and Behavior Books, Palo Alto
- Sherman, R. & Fredman, N. (1986): Handbook of Structured Techniques in Marriage and Family Therapy. Brunner/Mazel, New York
- Thomson, C., & Rudolph, L. (1992): Counseling children. (3rd ed.) , CA: Brooks/Cole, Pacific Grove
- Wilcoxon, A. (1991): Grandparents and grandchildren: An often-neglected relationship between significant others. In. Veevers, J. (ed), Continuity and change in marriage and the family. 342-345 old., Rinehart & Winston of Canada, Toronto: Holt
- Wood, K., & Geismar, L. (1986): Families at risk: Treating the multiproblem family. Human Sciences Press, New York

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
<p>1. Szeminárium keretek, témák – tevékenységek és kötelezettségek illetve az értékelési feltételek ismertetése és megbeszélése. A bibliográfiai, kötelező olvasmány-rendszer bemutatása.</p> <p><i>Tevékenység</i> A családi tapasztalatok feldolgozását támogató sajátélményű gyakorlatok előkészítő megbeszélése és a határidők egyeztetése (5).</p>	<p>A szemináriumi terv és a kötelező olvasmányok elektronikus változatának kiosztása.</p>	<p>1 szeminárium</p>
<p>2. Rendszerszemlélet a családokkal való munkában.</p> <p>A milánói alapelvek: hipotézis, cirkularitás és neutralitás. A kötelező olvasmányok feldolgozása kiscsoportban történik (1 anyag per kiscsoport).</p> <p><i>Tevékenység</i> A családi tapasztalatok feldolgozását támogató sajátélményű gyakorlatok (1). Családkép kívül-belül - környezetelemzés kiscsoportos (kettő) elkészítése és bemutatása. Lehetséges változat: családszobor Bemutatás és elemzés.</p>	<p>A családi tapasztalatok feldolgozását támogató sajátélményű gyakorlatok.</p>	<p>1 szeminárium</p>
<p>3.4.5. Interjúkészítés a családokkal való munkában. Lineáris, cirkuláris, stratégiás és reflexív kérdések. Belső kapacitást, erőforrást, sikert feltáró és tudatosító, cél és eredményfelmérés központú kérdések. Kivételt kutató, csoda és skála kérdéstípusok.</p> <p><i>Tevékenység</i> A családi tapasztalatok feldolgozását támogató sajátélményű gyakorlatok (2). Rövid interjú a családról – szülőkkel és/vagy nagyszülőkkel – egyéni elkészítés és bemutatás. Feldolgozó kérdések: mit jelentett a házasság, a család? hogyan készülődtek? mi a legfontosabb tanulság számotokra?. Zárómódszer a „Gyökereim, törzsem, virágaim” c. gyakorlat, a közös és egyéni tulajdonságok mentén. A családi tapasztalatok feldolgozását támogató sajátélményű gyakorlatok (3). Családi fényképek (óvodáskori és serdülőkori), egyéni munka és bemutatás. Zárómódszer a szocializációs lista, kiscsoportos tevékenység keretében.</p>	<p>A családi tapasztalatok feldolgozását támogató sajátélményű gyakorlatok</p>	<p>3 szeminárium</p>
<p>6.7.8. Explorációs, felmérő eszközök a családokkal való munkában. Genogram. Alkalmazási szempontok. Klasszikus szimbólumrendszer. Nem – klasszikus családfák és kiegészítők. Genogram interjú. Explorációs irányelvek. Feltárandó szintek: A nukleáris és származásbeli család demográfiai adatai és a lakhelyi környezet. A családtagok kapcsolati rendszere és minősége. Szerepstruktúra. Kritikus családi események és témák. Családi erőforrások és jövőkép. Speciális családok (e.g. kétnyelvűség, sokproblémás rendszerek). Genogram elemzés. Kritériumok: Család – háztartás</p>	<p>A családi tapasztalatok feldolgozását támogató sajátélményű gyakorlatok</p>	<p>3 szeminárium</p>

<p>szerkezete és összetétele (születési sorrend is). Családi életciklusok. A család működési (funkcionalitás), kapcsolati és pozíció mintái. Családi egyensúly (homeosztázis). <i>Tevékenység</i> A családi tapasztalatok feldolgozását támogató sajátélményű gyakorlatok (4). Saját, 3-4 generációs, családfa elkészítése és egy csoporttárs genogramjának elemzése (párban)</p>		
<p>9. Explorációs, felmérő eszközök a családokkal való munkában. Családrajz - Kinetic Family Drawing (Burns, Kaufman). Meghatározás. Indikáció. Instrukció. Elemzési és értelmezési szintek illetve korlátok. Esetelemzés.</p>	Előadás, esetelemzés	1 szeminárium
<p>10. Családi életciklusok (Hill, Rodgers) <i>Tevékenység</i> Életciklusok dramatikus előkészítése és bemutatása kiscsoportban (5) - vételezés.</p>	Életciklusok dramatikus előkészítése és bemutatása kiscsoportban (5) - vételezés.	1 szeminárium
<p>11.12. A család működésének szintjei, paraméterei a McMaster modell szerint. Területek és dimenziók: problémamegoldás, kommunikáció, szerepek, affektív érzékenység, affektív bevonódás, viselkedéskontroll. <i>Tevékenység</i> Családlátogatás és a McMaster modell alapján egy működési szint felmérése, lehetőleg szociálisan hátrányos családban (1 old. beadni)</p>	Esetelemzés megbeszélése	2 szeminárium
<p>13.14. Összefoglalás és értékelés. Szeminárium jegyek. <i>Tevékenység</i> Feed-back</p>	Feed-back	2 szeminárium
<p>Könyvészet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dallos R.-Procter H (1989). Az interakcionalitás elemi ismeretei. p. 9-27. In: Családterápiás olvasókönyv I. Animula Kiadó • Selvini-Palazzoli, Prata, Boscolo, Cecchin (1989). A családterápiás ülés vezetésének három alapelve. p. 39-50. In: Családterápiás olvasókönyv I. Animula Kiadó • Cecchin, G. (1989). A milánói alapelvek – újra átgondolva. p. 67-74. In: Családterápiás olvasókönyv I. Animula Kiadó • Sherman R., Fredman N. (1989). Az élőszobor p.60-62. In. Strukturális technikák a családterápiában. MPT 5. Tomm K. (1989). Az interventív (beavatkozó) interjúzás. Mikor tegyük fel oknyomozó, cirkuláris, stratégiás vagy reflexív kérdéseket? p. 101-117. In. Családterápiás olvasókönyv I. Animula Kiadó 6. Insoo Kim Berg (1995). Hasznos kérdések és egyéb interjú-technikák. p. 68-92. In. Konzultáció sokproblémás családokkal. Családterápiás olvasókönyv V. Animula Kiadó • Sherman R., Fredman N. (1989). Családi fényképek p. 18-20. In. Strukturális technikák a családterápiában. MPT • Vass Zoltán (2001). A kinetikus családrajz (Kinetic Family Drawings) alkalmazása a pszichodiagnosztikában. p. 107-9. Komlósi Piroska (1997). A család támogató és károsító hatásai a családtagok lelki egészségére. A családi életciklusok. p. 17 - 34. In. Gerevich J. (szerk.). Közösségi mentálhigiéné, Animula Kiadó • Dallos R.-Procter H (1989). A családi életciklusok. p. 27-31. In: Családterápiás olvasókönyv I. Animula Kiadó • Satir V. (1999). Az életciklusok. p. 220-233 In. A család együttélésének művészete, Az új családműhely. Coincidencia 35. In. Magyar Pszichológiai Szemle (56). • Epstein B. N., Bishop S. D. (1987). Problémacentrikus rendszerszemléletű családterápia. 		

McMaster modell. p. 1-45. MPT

- Satir V. (1999). Kommunikációs minták. p. 67-82. In. A család együttélésének művészete, Az új családműhely. Coincidencia (előző félévben volt)

Angol anyag

- Froma Walsh (1997). Family Therapy: Systems Approaches to Clinical Practice. p. 132-159. In: Brandell J. (ed). Theory and Practice in Clinical Social Work. Free Press.
- McGoldrick Monica, Gerson R., Shellenberger S.(1999). Constructing the genogram p. 20-23.191-197. In. Genograms. Assesment and intervention. Norton Press
- McGoldrick Monica, Gerson R., Shellenberger S.(1999). Tracking family patterns on the genogram p. 23-44. In. Genograms. Assesment and intervention. Norton Press
- McGoldrick Monica, Gerson R., Shellenberger S.(1999). The genogram interview p. 53-61. In. Genograms. Assesment and intervention. Norton Press
- McGoldrick Monica, Gerson R., Shellenberger S.(1999). Interpreting family structure from genograms p. 62-66; 72-80; 85-89. In. Genograms. Assesment and intervention. Norton Press
- McGoldrick Monica, Gerson R., Shellenberger S.(1999). Family relational patterns and triangles p. 101-114; 115-120; 123-124. In. Genograms. Assesment and intervention. Norton Press

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A tantárgy tartalmának a kidolgozásához, gyakorló szociális munkások javaslatait is figyelembe vettük, találkozót szervezve a különböző szociális intézmények képviselőivel. Ugyanakkor, a tanterv kidolgozásánál figyelembe vesszük más intézetben és más egyetemen oktató tanárok véleményét. A találkozók célja feltárni az alkalmazók igényeit és a tantárgy összehangolását más intézeteknél oktatott tantárgyakkal.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	5 p ismereteket ellenőrző írásbeli vizsga	Az írásbeli vizsga. Az írásbeli vizsgán kötelező az 50% elérni ahhoz, hogy a szemináriumi tevékenység figyelembe legyen véve a végső jegy számításánál.	50%
10.5 Szeminárium / Labor	5 p labor: amiből 4pont házi feladatokra és 1 pont a laborokon való aktív részvétel (80%-jelenlét)	A házi feladatok, projektek tartalmát a szemináriumot vezető tanár közösen egyezteti a diákokkal, és félév elején közli ezek leadásának határidejét.	50%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			

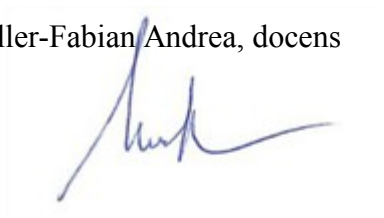
- Minimum 10 jelenlét a laborokon és 7 jelenlét a kurzusokon szükséges ahhoz, hogy a hallgató részt vehessen az írásbeli vizsgán, és figyelembe legyen véve a labor tevékenységre kapott pontszám.
- Az írásbeli vizsgán kötelező az 50% elérni ahhoz, hogy a szemináriumi tevékenység figyelembe legyen véve a végső jegy kiszámításánál, illetve az összes szeminárium-labor tevékenysége el kell legyen fogadva. Amennyiben a hallgató nem tesz eleget ezeknek a követelményeknek, nem mehet át a vizsgán.
- Amennyiben a házi feladatokkal kapcsolatos követelményeket részben teljesítette a hallgató, akkor a kapott pontszám figyelembe lesz véve a következő vizsga alkalmával.
- A másolás maga után vonja a vizsgáról való kizárást illetve a házi feladatok-referátumok semmisnek nyilvánítását.

Kitöltés dátuma

2019.03.29

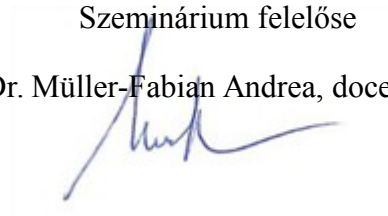
Előadás felelőse

Dr. Müller-Fabian Andrea, docens

Szeminárium felelőse

Dr. Müller-Fabian Andrea, docens

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2019.04.02.

Intézetigazgató

dr. Veres Valér

